

Vänstern i Uppsala

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | MARS 2022

SAMHÄLLSINFORMATION

Vänstern i Uppsala är en del
av skriftserien Folkviljan.

Ida Gabrielsson

**"Alla ska kunna leva
ett värdigt liv, hela livet"**

sid 4-5

"Sluta prata och börja agera"

Stora satsningar behövs för att
utveckla den svenska förlossningsvården
menar barnmorskan Lina Broberg

Sida 3

foto: emil broberg

Ett annat samhälle är möjligt

Vi har vunnit många viktiga segrar för ett mer jämställt samhälle. Men vi har många strider kvar att ta. Det är genom din insats tillsammans med andra som vi kan bygga det jämställda, jämlika och hållbara samhället.

Vänsterpartiet har förslagen som ökar jämställdheten här och nu. Genom höjningen av pensionen får de kvinnor som byggt landet ett tillskott på upp till 1000 kronor i månaden. Med vår förbättring av sjukförsäkringen hjälps vi åt att förbättra villkoren för de av oss som slitit ut oss på jobbet. Dessa segrar är enorma för alla oss som berörs, men små om vi jämför med vad vi som rörelse kan åstadkomma härnäst.

Låt 8 mars, den internationella kvinnodagen, bli dagen då du står upp för en feministisk politik som förändrar på riktigt. Bli medlem i Vänsterpartiet, Sveriges enda feministiska och socialistiska parti.

Förlossnings- skadan missades

Ellenas förlossningsskada missades. Doulan Eva ser oftare stressade barnmorskor. Båda intervjuas om sin erfarenhet av förlossningsvården i Region Uppsala.

SID 2

Slitet barn- sjukhus

Ventilationen är otillräcklig och det är ständig brist på eluttag. Trots det planeras inte för ett nytt barnsjukhus.

SID 7

Barnmorske- krisen kan lösas!

Barnmorskekrisen kan lösas, menar Ida Persson, barnmorskestudent. Men det kräver resurser.

SID 7

**vansterpartiet.se/
blimedlem**

FRÅGA 4

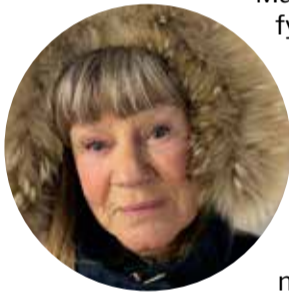
Vilken är den viktigaste feministiska valfrågan?

Malin West

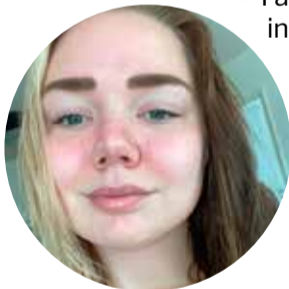
– Den ekonomiska politiken! Det är vad som skapar förutsättningar för kvinnor i utsatta situationer, t.ex. orimligt låg pension, våld i nära relationer, utbrändhet, arbetsmiljö inom vård och omsorg.

Stina Norgren

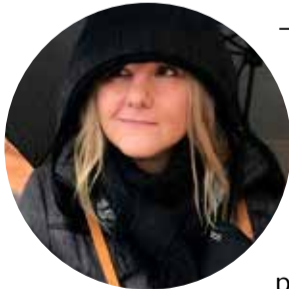
–Mäns våld mot kvinnor, både fysiskt och psykiskt, måste bekämpas. Det ska vara lättare för kvinnor att ta sig ur ett sådant förhållande både vad gäller ekonomi och tillgång till bostad. Dessutom undrar jag vad som händer med Me too?

Angelica Nordh

– I allt det viktiga som ryms inom feminismen så skulle jag säga att det som ligger mig närmast hjärtat är mäns våld mot kvinnor och kvinnors sexuella trygghet och frihet.

Kicki Lindgren

– Bättre arbetsvillkor, högre löner, vettiga arbetstider i kvinnodominerade yrken. Tänker på de som slitit och sliter inom vård och omsorg under pandemin. Jag lever själv med personlig assistans, som ju också är ett omsorgsyrke som behöver lyftas.

LEDARE

Behoven ska styra

Foto: Marcel Fagin

För tolv år sen vaggade jag omkring höggravid. Jag var rädd att ramla, rädd att något skulle gå snett.

● Det gick snett under förlossningen. Akut kejsarsnitt. Rädd låg jag i förlossningssalen och det gjorde så fruktansvärt ont. Larmknapp. Operation mitt i natten. Barnmorskan Eeva strök min rygg och viskade lugnande ord. Hon och hennes kollegor fanns där för mig hela tiden. De hade tid. De var lugna, trygga, professionella. Allt gick till slut bra.

Sonen tog sina första andetag i sin pappas armar. Jag fick vård och läkte. Livet för oss tog en annan form med en ny människa i världen. Precis så här ska det vara i ett välfärdssamhälle. Tyvärr är det inte längre något vi kan ta för givet.

Jag tar del av rapporter och berättelser inifrån BB-avdelningar från norr till söder. Samma överallt - resursbrist, fullt på förlossningsavdelningar, personalbrist, usel arbetsmiljö och pressat schema för barnmorskorna. BB-avdelningar läggs ned. Det larmas om obemannade pass, förstföderskor ska skickas hem efter sex timmar,

något som barnmorskorna själva inte säger sig kunna stå för. Hur hamnade vi här? Det är så otroligt ovärdigt.

Det har skurits ned på förlossningsvården under många år, i synnerhet i borgerligt styrda regioner. Så här kan vi inte fortsätta. Ett strukturellt problem kräver strukturella lösningar. Vi i Vänsterpartiet jobbar för kraftig utökning av personalstyrkan. För höjda vårdlöner och en bättre och hållbar arbetsmiljö.

Marknadens logik kan inte längre tillåtas styra i vår gemensamma välfärd. Politik är att ta makten över framtiden. Ett förslag är att vårbudgeten planeras i samverkan med dem som jobbar inom vården. Barnmorskor, läkare, undersköterskor och sjuksköterskor. För alla våra ofödda barn. För våra barnmorskor och sjuksköterskor som hjälper dem till världen. Som håller rädda pappor i handen medan förstföderskor krystar fram ett nytt liv. Ja, för oss alla. Allt annat är ovärdigt! ■

”Marknadens logik kan inte längre tillåtas styra i vår gemensamma välfärd. Politik är att ta makten över framtiden.”

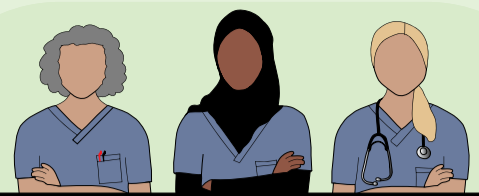
Ylva Larsdotter
Ordförande för
Vänsterpartiet
Uppsala

Foto: Patrik Lustig

Det råder inte brist på barnmorskor.
Det råder brist på goda arbetsvillkor så att de stannar på sjukhusens förlossningsavdelningar!

Världsklass men ändå kris

– mer resurser till förlossningsvården

Det är en stor sorg och frustration att vi inte kan och får använda vår fulla kompetens.

Förlossningsvården i Sverige är i världsklass. Samtidigt är den i en djup kris. Det kan verka som en motsättning. Enligt barnmorskan Lina Broberg är det inte alls konstigt. Hon är orolig för att man närmar sig gränsen där även kvaliteten kommer sjunka.

● Lina möter upp oss utanför förlossningen på Universitetssjukhuset i Linköping där hon arbetat sedan hon blev klar med sin barnmorskeutbildning för 16 år sedan. Under de åren har hon varit med och bistått hundratals kvinnor genom deras förlossningar. Med det tidsperspektivet ser hon skillnaderna.

– Vi är marginellt fler barnmorskor idag än när jag var ny. Men antalet födande kvinnor har ökat konstant. Samtidigt ser vi att antalet komplicerade graviditeter blir fler och förlossningsvården mer avancerad, säger Lina.

Skadorna skulle minska

Detta har resulterat i en arbetssituation där Lina beskriver att hon och hennes kollegor har svårt att hinna med det som de ser att man behöver göra. Tiden finns inte för att ge alla kvinnor den vård som de skulle kunna få, och har rätt till. Att kvaliteten ändå är bra handlar enbart om att barnmorskorna vänder ut och in på sig själva för att hantera situationen.

– Det är en stor sorg och frustration att vi inte kan och får använda vår fulla kompetens. Att vi inte kan vara, såväl fysiskt, som mentalt närvarande hos den födande. Vi vet ju att förlossningarna skulle gå enklare och att skadorna skulle minska om vi fick möjlighet att verkligen arbeta tillsammans med kvinnorna, fortsätter Lina.

Ökad användning av läkemedel

Vid förlossningen i Linköping föds varje år mer än 2 500 barn och vården håller en i många delar hög kvalitet. Men när det gäller till exempel svåra bristningar hos mammor så ligger man högt i statistiken och användningen av värkstimulerande läkemedel har ökat radikalt de senaste åren. Något som Lina ser som problematiskt.

– Jag tycker att vi har en utveckling inom förlossningsvården där vi går mot allt större inslag av medikalisering som inte behövs. Om vi barnmorskor istället

fick tid och utrymme att verkligen använda vår fulla kompetens så skulle resultaten bli bättre, säger Lina.

Locka tillbaka barnmorskor

Förlossningsvården skulle behöva utvecklas med nya vårdformer som skulle stärka de gravida kvinnornas möjligheter till inflytande över sin vård. Ett sådant exempel är barnmorskeledda förlossningsavdelningar där man kan arbeta närmare kvinnorna och där forskningen visar på bättre vårdkvalitet än i den traditionella förlossningsvården. Det skulle också vara ett sätt att locka tillbaka barnmorskor in i förlossningsvården igen menar Lina.

– Men vi måste också få politikerna att agera istället för att bara prata. Vi är trötta på att slita ut oss och ändå känna att vi inte räcker till. Vi barnmorskor, men framförallt alla kvinnor i Sverige, förtjänar bättre, avslutar Lina.

Text: Nathalie Söderberg
Foto: Emil Broberg

Rygg i rygg

Dom säger visst upp sig nu på löpande band orkar inte mer

Med personalens liv i fara är allas liv i fara

Vem ska orka när den som orkar tagit slut

Vem ska vårda när den som vårdar blivit sjuk

Starka unga kvinnor en gång redo hjälpa till sjukskrivning och bidrag fast man inte vill

Dom pratar på radion om att gå till jobbet trygg vi ska få slippa telefonvakpassen rygg i rygg

Delad tur ensamt ansvar tjugotre besök på samma dag och passen rygg i rygg nej ingenting är tryggt

Ingenting är tryggt men du jag håller dig om ryggen

Jag håller dig om ryggen

av Ingrid Stenlund

Ida Gabrielsson

Roll i partiet:

Vice ordförande och talesperson i socialförsäkringsfrågor.

Bakgrund:

Utbildad behandlingsassistent. Uppvuxen i Sandviken.

Bor:

Jarlaberg, Nacka.

Familj:

Man och en sexårig dotter.

Intressen:

Matlagning, tv-serier och vedstapling.

Högre pension för en miljon pensionärer

Att Vänsterpartiet i höstas lyckades driva igenom den största pensionsreformen i modern tid har nog inte många missat. Men vad kommer det att innebära för svenska pensionärer, och vilka politiska mål siktar Vänsterpartiets vice ordförande Ida Gabrielsson mot i framtiden?

● **Ida är en veteran** inom partiet och hade både varit ordförande för Ung Vänster och suttit i kommunfullmäktige i Sandviken innan hon 2018 valdes in i riksdagen. Numera är hon vice partiordförande och talesperson i frågor som rör socialförsäkringarna, till exempel pensioner, sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen. Hon deltog också i de förhandlingar med Socialdemokraterna och Miljöpartiet som ledde fram till det garantitillägg i pensionen som riksdagen snart ska ta ställning till.

– Det här är den största reformen kring pensionerna i modern svensk politik. Vi har hundratusentals pensionärer som lever med låg ekonomisk standard, fattigpensionärer helt enkelt, i Sverige.

Det här kommer att göra en enorm skillnad för dem, men också för hundratusentals andra pensionärer som kan behöva ett tillskott i plånboken för att slippa oroa sig för hur pengarna ska räcka till varje månad, säger Ida.

Nästan en miljon pensionärer kommer att få ta del av det nya garantitillägget, som i genomsnitt kommer betyda 750 skattefria kronor varje månad. Mer än en halv miljon pensionärer kommer att få hela beloppet, tusen kronor.

– För en del betyder det här kanske att man äntligen har råd att klippa sig eller köpa nya skor, för en del betyder det kanske att man har råd att bo kvar i huset eller behålla bilen. För oss i Vänsterpartiet är det viktigt att alla ska kunna

Vi i politiken måste våga kliva fram och ta ansvar för landet och för människors trygghet. Vi kan vända allt det här, det handlar bara om att vilja och att våga.

leva ett värdigt liv, hela livet, och det här tycker jag verkligen är ett steg mot det. Det betyder inte att vi är färdiga, svenska pensioner ligger fortfarande mycket lägre än i andra nordiska länder. Det måste det bli ändring på, fortsätter Ida Gabrielsson.

En sak kvarstår dock innan garanti-tillägget kan börja betalas ut i augusti som planerat; det måste röstas igenom i riksdagen. Socialdemokraterna och Miljöpartiet stödjer redan Vänsterpartiets reform, men det behövs ett bredare stöd för att förslaget ska få den majoritet som behövs.

– Det är många partier som har lovat vitt och brett till våra äldre, men när det här förslaget kommer upp till omröstning kommer vi att få se vad de orden är värda. Vilka vill på allvar hjälpa de pensionärer som behöver det mest och vilka snackar bara? Samtidigt kan jag inte se hur något parti skulle kunna rösta emot. Vilken partiledare vill gå in i en valrörelse och genast behöva förklara för en miljon pensionärer varför de inte tyckte att pensionen ska gå att leva på, resonerar Ida vidare.

Förbättringar av sjukförsäkringen kvar

Högre pensioner är inte det enda Vänsterpartiet har lyckats driva igenom det senaste året. Förutom att stoppa ett förslag om marknadshyror som i förlängningen hade lett till kraftigt höjda hyror för Sveriges hyresgäster fick man också in flera stora förbättringar av sjukförsäkringen i höstens budget. Förbättringar som blir av, trots att Centerpartiet valde att släppa fram högerpartiernas gemensamma budget istället.

– Det är lite märkligt, genom att rösta som de gjorde så sänkte Centerpartiet flera förslag som de själva varit överens med regeringen om i januariavtalet medan allt vi fått igenom fortfarande blir av. Det betyder att de som har sjuk- eller aktivitetsersättning kommer att få en höjning och att taket i deras bostadstillägg också höjs. Dessutom så sänks deras skatt, det är inte rimligt att den som är så sjuk att den behöver leva på sjukersättning dessutom ska straffas med en högre skatt. Räknar man ihop det så betyder det här över 2000 kronor extra varje månad för många som har sjuk- eller aktivitetsersättning. Det är precis som med pensionerna, vi är långt ifrån färdiga men vi har tagit ett stort steg mot att återuppbygga en sjukförsäkring folk kan lita på.

En annan glad nyhet kom inte ur någon budget eller ur förhandlingar med en tillträdande statsminister, utan genom att Ida uppmärksammat en undersköterska som drabbats av långvarig sjukdom i covid, men vägrades rimlig ersättning.

– För några veckor sen rapporterade

Försäkringskassan att mycket färre får avslag på sin ansökan om sjukpenning efter 180 dagar nu än för ett år sedan. 2020 fick nästan hälften av alla som sökte, 42 procent, avslag. 2021 hade det gått ner till 11 procent. Nästan fyra gånger fler får alltså sjukpenning nu, och kan fokusera på att bli friska istället för att oroa sig över hyra och räkningar.

– Försäkringskassan säger att det här beror på de lagändringar som vi drivit igenom tidigare. Att de blev verklighet beror till stor del att de som drabbats själva lyft frågan och på en undersköterska från Kungälv som blev smittad av covid på jobbet och som trots att hon var för sjuk för att arbeta inte fick någon ersättning från Försäkringskassan. Vi lyfte fram det på en presskonferens och gav henne möjlighet att berätta om hur långtidssjuka behandlades av Försäkringskassan. Det tog skruv och fick många att förstå hur illa det var ställt med sjukförsäkringen. De lagändringar hon och många andra drabbade hjälpte oss driva igenom har gjort livet lättare för många. Våra socialförsäkringar har urholkats, men det börjar vända nu. Allt fler förstår att ett starkt skyddsnet är ett måste om vi ska kunna bygga ett tryggt samhälle.

Ta tillbaka kontrollen

Ida återkommer ofta till att det Vänsterpartiet åstadkommit de senaste åren ska ses som början på något, inte som enskilda segrar utan som tecken på en väg som vänt. Vad väntar då i framtiden? Vad är nästa mål?

– För oss handlar det om att politiken måste ta tillbaka kontrollen från marknaden Välfärdslöftet måste återupprättas så att människor kan leva ett gott liv. Alla marknadsexperiment som både Moderater och Socialdemokrater har ägnat sig åt när de suttit i regeringen har gjort samhället svagare. Nedskärningarna och splittringen i vården har lett till situationen vi har idag, med överfulla akutmottagningar och utbränd personal. Vinstjakten i marknadsskolan har lett till sämre skolor, till segregering och otrygga elever.

Bostadsbristen blir allt värre, speciellt i de större städerna och klimatarbetet står och stampar, fast vi i Sverige har ovanligt bra förutsättningar för att faktiskt genomföra en grön omställning. Marknaden kan inte och kommer inte att lösa det här utan vi i politiken måste våga kliva fram och ta ansvar för landet och för människors trygghet. Vi kan bygga Sverige starkt igen, det handlar om att inte bara snacka utan att agera.

**Text: Martin Thåström
Foto: Jessica Segerberg**

Sex timmars arbetsdag är möjlig!

Foto: Agnes Stuber

Det är redan visat att sextimmarsdagen fungerar, säger Ana Süssner Rubin.

Vad skulle du göra om du fick två timmar extra om dagen? De som fått chansen att pröva vet svaret.

– Vi kan visa att arbetstidsförkortning med oförändrad lön är möjlig!

● Det säger Ana Süssner Rubin, vänsterpartist och en av författarna till manifestet "Striden om tiden" som Vänsterpartiet tog fram före senaste valet. Nu närmar sig ett nytt. Men kan man vinna val på krav om förkortad arbetstid?

Viktig fråga för svenskarna

– Vi vet att en majoritet av svenskarna, särskilt kvinnorna, tycker att det är viktigt, påpekar Ana Rubin.

Män är lite mer försiktiga. Har vi råd?

– Ja. Det finns beräkningar att hälften av regeringen Reinfeldts skattesänkningar skulle räcka för att finansiera sex timmars arbetsdag med oförändrad lön för samtliga löntagare, säger Ana.

Andra länder

Medan andra länder, som Island och Spanien, sökt lösningar i lite större skala, har de svenska försöken varit småskaliga och kortlivade.

– Men lovande! utbrister Ana Rubin.

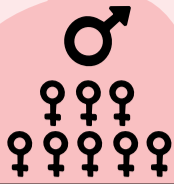
Verksamheten och personalhälsan förbättrades

Ett av dessa, försöket med arbetstidsförkortning på Svartedalens äldreboende i Göteborg, följdes av forskare och visade att såväl verksamheten som personalens hälsa förbättrades.

– Personalen fick betald återhämtning och kunde ge de boende mer stimulans. Så visst vet vi att sex timmars arbetsdag fungerar, säger Ana Süssner Rubin.

Per Längby

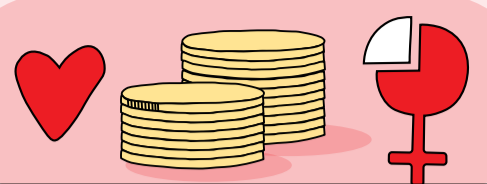

Visste du att...?

→ Ägarna till de största vård- och omsorgsbolagen (nästan bara män) gör stora vinster på vårdpersonalens arbete (oftast kvinnor).

→ Löner, anställningsvillkor och andelen kvinnliga chefer är bättre och fler i offentlig välfärd än i privata bolag.

KRÖNIKA

Kampen får aldrig upphöra

Att syftet med internationella kvinnodagen den 8 mars är oerhört viktigt råder det inget tvivel om, men dagen väcker många känslor.

När vi ser på kvinnors levnadsvillkor på ett internationellt plan blir det uppenbart varför kvinnokampen måste fortsätta. Vi behöver inte åka långt, bara några timmars båtferd från Sverige, kan en kvinna få betydligt längre fängelsestraff om hon gör abort än vad en eventuell våldtäktsman skulle få för att ha förgripit sig på henne.

Det är svårt att inte bli nedslagen och sorgsen när man tänker på våldtäktsoffret som blir misstrodd för att hon var alkoholpåverkad, på varje liten flicka som tvingas in i äktenskap, på alla flickor och kvinnor som könsstympas och på de som riskerar livet under en olaglig abort. Det är svårt att inte bli arg när man tänker på att vilket kön du tillhör eller var i världen du är född kan bli en fråga mellan liv och död.

Dock måste vi också komma ihåg att tack vare kvinnorörelsen har vi svenska kvinnor sedan 100 år tillbaka fått rösta, vi får studera och arbeta med vad vi vill och vi har samma rättigheter som männen. Detta är saker vi aldrig får ta för givet och aldrig får sluta vara tacksamma för.

Så självklart kan vi både hylla och sörja det som är och det som varit, men viktigast är att kampen aldrig får upphöra. Det är vi skyldiga dåtidens kämpar, oss själv och kanske framför allt framtidens flickor.

Johanna Cederstrand, vänsterpartist

Vi måste satsa på kvinnor

Eva Grape Ersson arbetar som doula i Uppsala län. Ellena Papaioannou har nyligen fött barn på Akademiska. De vill båda se en mer sammanhållen förlossningsvård.

● Ellena Papaioannou är nybliven regionpolitiker för Vänsterpartiet. Hon har fött två barn på Akademiska sjukhuset, 2019 och 2021. Överlag är hon nöjd med vården och bemötandet.

– Jag kände mig trygg, på rätt ställe och att jag hade rätt till mina känslor. Det var viktigt för mig.

Samtidigt blev inte hennes första förlossning odelat positiv. När de kom in till förlossningen blev hon tillfrågad av om hon ville vara med i en studie. Det fanns inte så mycket information.

– Jag tycker det är viktigt med forskning och snäll som jag är tackade jag ja.

Dessutom fick hon höra att det gick att avbryta när som helst. Men det visade sig inte alls vara självklart senare när hon ville avbryta för att undvika ett ingrepp som hon blivit lottad till.

– När jag sa stopp senare i förlossningsskedet blev läkaren väldigt, väldigt sur på mig. De gick ut och pratade och sedan kom de in igen och det var en tryckt stämning resten av tiden, i vad som ändå skulle vara vårt arbetsrum.

I efterhand är hon kritisk till hur det hanterades.

– Det är oetiskt att tillfråga kvinnor först när de kommer in till förlossningen. Jag hade inte en chans att läsa på och ta ställning till för- och nackdelar eller risker.

En sammanhållen vård ledde till bättre upplevelse

Förlossning nummer två blev mer positiv. – Jag och barnmorskorna pratade arbetsvillkor inne på förlossningsrummet, minns hon.

Ellena hade önskat en mer sammanhållen vård. När hon fick problem efter den första förlossningen fick hon höra av mödravården att allt såg fint ut och det var svårt att söka sig vidare. Det visade sig senare att hon hade en förlossningsskada som inte upptäckts.

– När jag fick min yngsta dotter sa barnmorskan “men de har ju inte sytt ihop dina muskler i bäckenet!”

Hon efterlyser mer kunskap om förlossningsskador inom vården och bättre information till födande kvinnor både före och efter förlossningen.

– Vi måste prata om förlossningsskador. Det blir skador när man föder barn.

Ellena Papaioannou, här med sina barn, tycker det behövs mer kunskap inom vården om förlossningsskador.

Det är inget konstigt. Det är vad vi har sjukvården till.

Hon jämför med en fotbollsspelare som får en muskelbristning.

– Det är självklart att den sys ihop korrekt och kontrolleras ordentligt. Det är inget som anses svårt att prata om.

Satsningar på kvinnor behövs

Enköpingsbon Eva Grape Ersson arbetar som doula. Hon tror också att en mer sammanhållen vård, till exempel att få träffa samma barnmorskor både under

Trygg förlossning. Eva Grape Ersson i sitt arbete som doula.

graviditeten, vid förlossningen och i eftervården är viktigt.

– Det absolut viktigaste när vi föder barn är att känna sig trygg. Det gör att våra förlossningshormoner fungerar på bästa sätt. Många kvinnor känner sig inte alls trygga idag.

En doula är en slags stödperson vid förlossningen. Det finns olika skäl till varför man anlitar en doula. Många gör det för att få bästa möjliga stöd. Det är också vanligt att klienter har en negativ förlossningsupplevelse i bagaget. Flera har lidit av PTSD.

– Men det finns också många med positiva förlossningsupplevelser.

Eva har varit med på många förlossningar i Uppsala det senaste decenniet. Hon tycker det har blivit vanligare att barnmorskorna har mer pressade arbetsförhållanden.

– Vi behöver satsa på kvinnor. Det är fruktansvärt att det ser ut så här. Det är inte okej att barnmorskor inte hinner äta eller gå på toa under ett helt arbetspass.

Samtidigt har förlossningsvården gått framåt på vissa områden.

– Till exempel finns fler badkar idag och barnmorskor som kan handha vattenfödslar, något som är väldigt omtyckt bland födande.

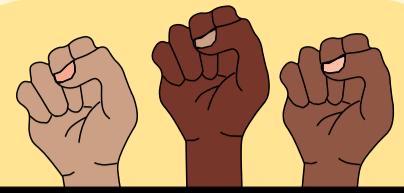
Sverker Åslund

Barnmorskeupprorets enkla krav:

- Att kunna ta rast, äta lunch och gå på toaletten
- Få ta semester utan avbrott och inte jobba delade helgturer
  - även barnmorskor behöver ett socialt liv och återhämtning
- Att få framföra kritik utan att den tystas ner och ger repressalier

”Barnmorskorna har alltid sprungit”

Historiskt sett har en barnmorska varit intimt förknippad med förlossningsvård. Men den moderna barnmorskan kan arbeta inom en rad olika områden kring sexuell och reproduktiv hälsa. En av de som lockats till yrket är Ida Persson, som valde att gå i sin mammas fotspår och nu utbildar sig till barnmorska.

● – Min mamma blev färdig barnmorska redan 1984, berättar Ida. Och jag har alltid tyckt hon haft ett så viktigt jobb som hon verkligen brunnit för. Hon har inspirerat mig i mitt yrkesval.

Tyvärr har den moderna barnmorskan också ofta en pressad arbetssituation. Detta har blivit extra tydligt under coronapandemin då barnmorskorna tvingats rycka in överallt där de behövts. Då det krävs yrkeslegitimation för att utföra barnmorskans uppgifter kan inte annan vårdpersonal ”lånas tillbaka” när behov uppstått. Och behovet av barnmorskor är stort. Tillgången är dock desto mindre.

– Vi utför det jobb vi hinner, menar Ida. Och det är inget nytt. Barnmorskorna har alltid sprungit.

Ett av barnmorskans specialområden

Ida Persson med Vårdförbundets barnmorskebrosch.

är amning. Inte bara för att hjälpa mor och barn att komma igång, utan också stötta så att amningen fortgår länge. Idag slutar nästan 80 procent att helamma inom sex månader efter förlossningen.

– En barnmorska kan göra stor skillnad för mamman och barnet, berättar Ida. Men vi hinner verkligen inte. Istället

är det undersköterskor och barnmorskestudenter som får stötta.

Resurser behövs om barnmorskorna ska stanna kvar

En pressad arbetssituation innebär naturligtvis också att flera inte klarar av att arbeta heltid, trots att de verkligen vill. Några går ner på deltid, andra arbetar med något närliggande som skolsköterska, eller sjuksköterska på en annan arbetsplats.

– Ungefär 20 procent av de legitimerade barnmorskorna jobbar inte som det. De orkar helt enkelt inte.

Sparbeting inom vården skapar nu förtiden knappast några nyhetsrubriker. Men Ida Persson menar att för att få fler barnmorskor måste man satsa.

– Barnmorskekrisen går såklart att lösa. Det finns olika sätt, men det går ju inte att spara sig ur den. Samhället måste istället tillsätta resurser. Det kan vara bra löneutveckling, möjlighet till fortbildning och specialisering, att slippa rotationstjänster där man tvingas rotera mellan förlossning och BB, eller att inte tvingas till obekvämt arbetstid som ensamstående förälder. Och vi behöver ju barnmorskor. Någon måste ju kämpa för alla kvinnor som behöver vård i olika situationer i livet. ■

Sverker Åslund

8 MARS

Hallå där
Nooshi Dadgostar

foto: Denny Lorentzen

Hur firar du 8 mars?

– Om allt vill sig väl så kommer jag att åka till Karlstad och träffa en massa grymma feministerna. Jag hoppas att vi ses där!

Vilken är den viktigaste frågan på 8 mars?

– Det finns såklart väldigt många. Men att vi fortfarande inte kan garantera kvinnor en säker förlossning är en skandal. Vårdpersonalens villkor måste förbättras och förlossningarna måste göras säkrare.

Vad står det på ditt 8 mars-plakat?

– Vi förtjänar bättre.

”Ska du tända lampan? Dra ur droppumpen!”

När barnsjukhuset vid Akademiska sjukhuset byggdes var uppfattningen att man skulle bygga smått för de små. Att föräldrar deltar i vården var inte med i planeringen. Sedan invigningen för ungefär 45 år sedan har vår syn på barn och deras behov utvecklats, och vården av barn har, precis som för vuxna, blivit allt mer avancerad. Men lokalerna är samma som då.

● – Ventilationen är inte tillräcklig, vi måste stapla medicinteknisk utrustning på varann för att det är ständig brist på

eluttag, berättar Cecilia Viklund, som jobbat som sjuksköterska på barnkirurgavdelningen i 15 år. Under natten kan vi tvingas dra ut sladden till en dropppump som får gå på batteri, bara för att sätta i en lampa så att man ser något överhuvudtaget.

Barnsjukhuset är nedslitet och lokalerna är inte byggda för modern sjukvård. Nu ska både barn och vuxna få plats, det kan behövas rullstolar, och korridorerna är ofta fyllda med sängar. Och att underhållet av barnsjukhuset är eftersatt är väl känt hos både sjukhusledning och politiker. Cecilia, som är fritidspolitiker för Vänsterpartiet i regionfullmäktige, syns flitigt i debatten kring vården av barn och unga. Och så sent som i våras talade hon i fullmäktige för att ett nytt barnsjukhus ska bli verklighet.

– Trots att alla vet hur det ligger till är

det som att man vid varje fastighetsinventering gått sjukhuset runt, och precis före barnsjukhuset upptäckte man ”Hoppsan! Pengarna är visst slut!”, menar Cecilia. Så min fråga i fullmäktige har ännu inte fått ett tillfredsställande svar.

Om situationen är ohållbar redan idag så frestar det på personalen och den vård de kan ge. Men hur ska det bli i framtiden?

– Det vi fått veta är att det inte går att bygga om barnsjukhuset, berättar Cecilia. De renoveringar som görs kommer inte åt grundproblemen. Det behöver byggas nytt så att vi kan ge en modern vård för barnen. Vi är ett samhälle som gillar barn, men det syns inte alltid när vi fattar beslut och hur man fördelar pengar. Inte ens inom vården. ■

Sverker Åslund

Cecilia Viklund, till vardags sjuksköterska på barnsjukhuset, kämpar för ett nytt barnsjukhus.

FÖRLOSSNINGSKRISEN!

Förlossningsvården är i kris. Personalen larmar om orimliga arbetsvillkor och odräglig arbetsmiljö.

Nedskärningar har präglat förlossningsvården under en lång tid med nedläggningar av fungerade förlossningsavdelningar vilket har lett till orimligt långa resor för födande när det är dags.

Herregud, vilken tur att vi gick den där ABF-kursen om att föda barn i bil!

Den svenska förlossningsvården genomsyras av platsbrist och underbemanning med komplikationer som en följd av det.

Som gravid ska man inte behöva oroa sig om man kommer få en plats på förlossningen när det är dags att föda.

Vi har liksom redan ganska mycket annat att tänka på.

Istället för att fortsätta demolera förlossningsvården behöver vi satsa på den! Stärk mödravården med mer resurser och förbättrade arbetsvillkor för personalen!

Alla har rätt till en trygg förlossning!

